

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชาติจีนเป็นชาติโบราณที่สร้างสมอารยธรรมสำคัญชาติหนึ่งของประวัติศาสตร์โลก อารยธรรมจีนแขนงต่าง ๆ มีอิทธิพลแพร่หลายเข้าไปในประเทศแถบเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างกว้างขวาง ดังนั้นชาติจีนจึงนับเป็นชาติหนึ่งที่นักศึกษาค้นคว้าถึงวิธีการสร้างอารยธรรมของเขา อารยธรรมทางวัตถุที่ปรากฏแก่สายตาของชาวโลกย่อมมีแนวความคิดหรือปรัชญาเป็นพื้นฐานอยู่เบื้องหลัง อย่างแน่นอน แนวปรัชญาที่มีอิทธิพลต่ออารยธรรมจีนโบราณนั้นมีอยู่สามทัศนะใหญ่ ๆ อันได้แก่ทัศนะฝ่ายมนุษยนิยมของนักปรัชญาลัทธิขงจื๊อ ทัศนะฝ่ายธรรมชาตินิยมของลัทธิเต๋า และทัศนะฝ่ายนิติธรรมนิยมของลัทธินิติธรรมนิยมที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวการดำเนินชีวิต ค่านิยม และคุณธรรมต่าง ๆ ของชาวจีน

ทัศนะทางปรัชญาทั้งสามฝ่ายนี้แต่ละฝ่ายมีแนวคำสอนที่เป็นลักษณะเฉพาะลัทธิของตนแม่จะมี ความแตกต่างกัน แต่เป้าหมายที่นักปรัชญาทั้งสามฝ่ายต้องการจะบรรลุถึงเหมือนกัน คือต้องการสังคม ที่สงบสุขปราศจากการสงคราม มีอาหารการกินอุดมสมบูรณ์ ไม่มีการเอารัดเอาเปรียบหรือเบียดเบียน ซึ่งกันและกัน การจะทำได้เช่นนี้ได้นั้นจะมีความดีเป็นมูลบท ซึ่งควรจะต้องสืบค้นเพื่อให้ทราบว่าทัศนะเรื่อง ความดีของแต่ละลัทธิมีแนวทางที่แตกต่างกันและเหมือนกันอย่างไร

2. วัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องความดีในปรัชญาจีนโบราณนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะทำความเข้าใจบ่อเกิดทางความคิดของนักปรัชญาจีนโบราณเกี่ยวกับเรื่องความดี โดยศึกษาและวิเคราะห์ถึง เหตุผลเกี่ยวกับแนวความคิด เรื่องความดีตามทัศนะของมนุษยนิยม ธรรมชาตินิยม และนิติธรรมนิยม เพื่อเปรียบเทียบแนวความคิดของนักคิดจีนสมัยโบราณว่าทัศนะเรื่องความดีของแต่ละลัทธิว่ามีอย่างไรบ้าง เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร และทัศนะเรื่องความดีของแต่ละลัทธิจะสามารถใช้เป็น ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนได้มากน้อยเพียงไร

3. วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องความดีในปรัชญาจีนโบราณนี้ เป็นการศึกษาโดยใช้เอกสารซึ่งแปลมาเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษแล้วหาที่จะสามารถหาได้ แต่ผู้เขียนคิดว่ามีจำนวนมากพอสมควรในรายละเอียดที่ต้องการศึกษา โดยจะพยายามจำกัดขอบเขตของการศึกษาให้อยู่ในประเด็นที่ต้งไว้เท่านั้น ซึ่งมีขั้นตอนของการศึกษาดังนี้

ก. ศึกษาพื้นฐานทางสังคมจีนในสมัยที่นักปรัชญาทั้งสามลัทธินี้มีชีวิตอยู่ จนเข้าใจถึงเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังกำเนิดของปรัชญาทั้งสามลัทธิ

ข. ศึกษาทำความเข้าใจหลักคำสอนของปรัชญาทั้งสามลัทธิในเรื่องความดีโดยส่วนรวมเพื่อให้เห็นเนื้อหาที่กว้างขวางที่สุดของปัญหาเท่าที่จะเป็นไปได้

ค. ศึกษาทัศนะเรื่องความดีในลัทธิขงจื้อของนักปรัชญาเหล่านี้ คือ ขงจื้อ เม่งจื้อ ซุนจื้อ และมอจื้อ

ง. ศึกษาทัศนะความดีในลัทธิเต๋าของเหลาจื้อ จางจื้อและหยางจื้อ

จ. ศึกษาทัศนะความดีในลัทธินิติกรรมนิยมของอันไฝ่จื้อ และภูมิหลังแนวความคิดของอันไฝ่จื้อ

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

ก. เพื่อเป็นเอกสารอ้างอิงประกอบการศึกษาประวัติปรัชญาจีนทั่วไป

ข. เพื่อช่วยให้ผู้อ่านได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในคติความคิดของชาวจีนในเรื่องความดีได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

ค. เพื่อเป็นข้อมูลในการทำความเข้าใจขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับความเป็นไปในสังคมจีนโบราณทั้งในด้านประวัติศาสตร์ สังคมศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมือง และการศึกษา

ง. เพื่อให้อ่านสามารถเปรียบเทียบแนวความคิดเรื่องความดีของลัทธิทั้งสามได้ และอาจจะแสวงหาประโยชน์จากคำสอนของลัทธิอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้กับชีวิตปัจจุบันได้บางตามสมควร